

ارزیابی بازتاب‌های کالبدی - فضایی الحاق روستاهای پیرامونی به شهرها^۱ (مطالعه موردی شهر ملایر و روستای ازناو)

مجید شمس^۲

استاد جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد ملایر، ملایر، ایران

داود حبیبی

کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد ملایر، ملایر، ایران

محمد صادق علیائی

استادیار جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی و عضو هیات علمی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، تهران، ایران

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۹۴/۱۰/۰۹

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۴/۰۷/۰۴

چکیده

در سالهای اخیر الحاق یا ادغام روستاهای پیرامونی به شهرها مورد توجه کارشناسان و مسئولان شهری قرار گرفته است، اما تلاش و اقدامات چندانی در ارزیابی بازتاب‌های کالبدی - فضایی آن و ارائه راهکارهای مناسب جهت کاهش و ممانعت از بروز مشکلات و مسائل ناشی از آن صورت نگرفته است. این پدیده طی دو دهه اخیر زمینه ساز الحاق بسیاری از سکونتگاه‌های روستایی به شهرها به‌ویژه کلانشهرهای کشور بوده است. در این مقاله سعی شده است که تأثیر وابستگی‌های فضایی و روابط شهر و روستا در الحاق روستاهای پیرامونی به شهرها و همچنین بازتاب‌های کالبدی - فضایی ناشی از الحاق روستاهای پیرامونی، با مطالعه موردی شهر ملایر و روستای ازناو مورد بررسی قرار گیرد. روش تحقیق این پژوهش، تحلیلی - توصیفی است. یافته‌های پژوهش حاضر، بیانگر تأثیر وابستگی‌های فضایی و روابط شهر و روستا در الحاق روستاهای پیرامونی به شهرها است. بازتاب‌های کالبدی - فضایی ناشی از این الحاق عمدتاً موجب بروز مسائل متعددی است که در قالب آسیب‌شناسی بیان شده است. الحاق روستای ازناو به شهر ملایر نتیجه گسترش بطئی و خزش شهر ملایر در پیرامون است، که در آن تصمیم‌گیری اداری و دولتی تأثیر گذار بوده است. از بین رفتن اراضی کشاورزی، مشکلات و مسائل اقتصادی و اجتماعی، آسیب‌های زیست محیطی از جمله بازتاب‌های کالبدی - فضایی الحاق روستای ازناو به شهر ملایر است.

واژگان کلیدی: بازتاب‌های کالبدی - فضایی، وابستگی‌های فضایی، الحاق روستاهای پیرامونی، روستای ازناو، شهر ملایر

۱. این مقاله مستخرج از پایان‌نامه کارشناسی ارشد داود حبیبی دانش‌آموخته کارشناسی ارشد رشته جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری دانشگاه آزاد اسلامی واحد ملایر می‌باشد.

۲. مجید شمس (نویسنده مسئول) Fazelman362@yahoo.com

مقدمه

انسان پالئولیتیک (عصر حجر) به صورت کوچ نشینی، زندگی خود را از راه شکار، میوه چینی و ماهیگیری تأمین می‌کرد. پالئولیتیک تقریباً ۱۰ هزار سال پیش پایان گرفت. در طی زمان به دلیل آب و هوای مساعد و خاک حاصلخیز، بتدریج زندگی روستانشینی با پرورش گیاه و دام ظاهر شد. در حدود ۱۵ هزار سال پیش با پرورش گیاهان، تولید اولین محصولات کشاورزی مثل خرما، زیتون، انجیر و... میزان وابستگی گروه‌های انسانی را به شکار و میوه چینی کاهش داد و در حدود ۱۲ هزار سال پیش اهلی کردن حیوانات عملی شد. بدین سان سکونتگاه‌های روستایی و دائمی بین سال‌های ۴۰۰۰ تا ۹۰۰۰ سال ق. م. در تمدن بشر ظاهر شد. ارتباط و همکاری روستاها شکل تازه‌ای از سکونتگاه‌های انسانی را به صورت شهر به وجود آورد (Shakoei, 2012: 147, 148). شهرها و روستاها به‌عنوان مهم‌ترین سکونتگاه‌های بشر از گذشته با یکدیگر دارای روابط متعددی بوده که این روابط عامل ایجاد وابستگی‌های مختلفی بین این دو سکونتگاه، در زمینه‌های گوناگون شده است. امروزه به دلایلی چون تحول در وسایل حمل و نقل، گسترش شبکه راه‌ها، پیشرفت در زمینه ارتباطات و امثال آن روابط متقابل و وابستگی بین شهر و روستا زیاده‌تر و پیچیده‌تر شده است.

تمام شهرها همواره در حال دگرگونی‌اند؛ در واقع چنانچه در پویایی شکست بخورند در معرض خطر انقراض و نابودی قرار می‌گیرند. آن‌ها در پیرامون رشد می‌کنند و در مرکز دگرگون می‌شوند. در شهرهایی که به سرعت رشد می‌کنند مانند شیکاگو و برلین قرن نوزدهم، لس آنجلس اوایل قرن بیستم، یا امروزه در هر شهر دنیای رو به توسعه این فرآیند می‌تواند جنون آمیز باشد. توسعه بورس بازان ناشی از خوشبینی همیشگی سرمایه گذار پیش می‌آید، جهش‌های دور دست به فضاهای باز روستایی، یا به تدریج احاطه کردن، موجب می‌شوند زمینی که چند دهه قبل حاشیه‌ای بود به ناگاه جزو ناحیه مرکزی و کسب و کار شود، و مراکز جدید قارچ گونه برویند. این امر در قرن بیست و یکم بیش از همیشه صدق می‌کند. (Hall and Ulrich, 2009: 376, 377).

اگر چه جلب مهاجران توسط شهرها ممکن است برای مهاجران ثروت تازه‌ای جلب کند؛ اما در عین حال، ممکن است چیزی تولید کند که از نظر کارشناسان، صاحب نظران و برنامه‌ریزان به‌عنوان پیامدهای منفی، مزاحمت، خزش و ناسازگاری مطرح گردد. در هر شهری زمین شهری محدود است. با گذشت زمان، زمین یا روستایی که تا دو دهه پیش حومه و روستای پیرامون شهر به حساب می‌آمد، جزو ناحیه تجاری قرار می‌گیرد. در این میان وابستگی‌های فضایی و روابط شهر و روستا نقش بسیار مهمی در الحاق روستا به شهر دارد که ارائه توضیحات درباره آن را در این تحقیق ضروری می‌سازد. سرعت شهرنشینی در کشورهای در حال توسعه نسبت به کشورهای توسعه یافته از شدت بیشتری برخوردار است و کشور ایران نیز از این امر مستثنی نیست. این امر باعث افزایش نیاز شهرنشینان به زمین شهری شده است. امروزه در پی گسترش شهرها در پیرامون خود با الحاق زمین‌های کشاورزی و روستاهای بسیاری در شهرها مواجه شده‌ایم. الحاق روستاهای پیرامونی به شهرها بازتاب‌های مختلفی در پی دارد که این بازتابها بر ایجاد مشکلات و مسائل شهری تأثیرگذار خواهد بود. شهر ملایر نیز با روندی رو به گسترش و دارا بودن چندین روستا در پیرامون خود به‌عنوان نمونه، مورد مناسبی برای تحقیق و مطالعه است. از طرفی روستای ازناو به دلیل دارا بودن کمترین فاصله با این شهر برای بررسی انتخاب شده است.

امروزه افزایش جمعیت، پیشرفت فناوری در شهرها و زیاد شدن پدیده مهاجرت از روستاها به شهر مخصوصاً در کشورهای در حال توسعه، تجمع جمعیت در شهرها و افزایش شهرنشینی را به دنبال داشته است. بنابراین نیاز شهرنشینان به فضاهای بیشتر و مناسبتر برای زندگی، رو به افزایش نهاده که در نتیجه باعث پیشروی شهرها به سوی زمینهای کشاورزی اطراف و روستاهای پیرامونی و حتی در مواردی الحاق روستاها به شهرها شده است. در ایران قبل از انقلاب نیز با سیاست صنعتی کردن کشور، اصلاحات ارضی، افزایش درآمد نفتی و سرمایه گذاری در شهرها و پس از انقلاب با وقوع خشکسالی‌ها، افزایش جمعیت و عدم وجود برنامه‌ریزی‌های اصولی این روند به وجود آمده است. گسترش شهرها در زمینهای پیرامون خود و حتی خارج از حوزه نفوذشان، با پیشروی در زمینهای کشاورزی و الحاق روستاهای پیرامونی به شهرها همراه بوده است. ادامه این روند بازتاب‌های کالبدی - فضایی مختلفی را به همراه دارد که با وجود برخی پتانسیلها، مسائل و مشکلاتی را در پی دارد. از آنجایی که روستای ازناو یکی از نزدیکترین روستاها به شهر ملایر می‌باشد، در سالهای اخیر احتمال الحاق آن به شهر بیشتر شده است که بازتاب‌های آن می‌تواند تأثیر زیادی در رشد، گسترش و حل یا ایجاد مشکلات و مسائل شهری داشته باشد. بنابراین الحاق روستای ازناو به شهر ملایر یکی از مهم‌ترین مسائلی است که شهر ملایر با آن مواجه است.

روش انجام این تحقیق تحلیلی - توصیفی است. با توجه به عنوان مقاله و اینکه الحاق روستای ازناو به شهر ملایر به صورت رسمی بیان نگردیده است، این تحقیق با دید آینده نگرانه در چارچوب دیدگاه‌ها و تکنیکهای ارزیابی قبل از اجرا انجام می‌گیرد. اطلاعات این تحقیق با استفاده از اسناد و مدارک و آمارهای موجود (کتابخانه‌ای) و مطالعه میدانی گردآوری شده است و بخش دیگری از آن از طریق مشاهده و مصاحبه با ریش سفیدان روستای ازناو، کارشناسان و صاحب نظران مرتبط با موضوع مورد نظر به دست آمده است.

فرضیات

- ۱- وابستگی‌های فضایی و روابط شهر ملایر و روستای ازناو در الحاق روستای ازناو به شهر ملایر مؤثر است.
- ۲- بازتاب‌های کالبدی - فضایی الحاق روستای ازناو به شهر ملایر در ایجاد مشکلات و مسائل شهر ملایر مؤثر است.

پیشینه

به‌طور کلی در دهه‌های ۱۹۶۰ و ۱۹۷۰ در کشورهای آسیا، افریقا و آمریکای لاتین، برنامه‌ریزی‌های مختلف فضایی در جهت تمرکززدایی و تعادل‌های ناحیه‌ای به انجام رسید (Shakoei, 2012: p 406).

البته در این زمینه در کشورها و مناطق مختلف دنیا پژوهش‌هایی انجام شده است که با وجود تفاوت در اقتصاد، فرهنگ و سیاست و... تقریباً به نتایجی مشابه و نزدیک به یکدیگر رسیده‌اند. مثلاً دویغون^۱ در بررسی شهر آدنا در ترکیه، نشان می‌دهد که شهرنشینی شتابان و بی‌برنامه، در پی رواج بی‌رویه واحدهای صنعتی، موجب بروز مسائل عدیده محیطی - اکولوژیک و کالبدی - فضایی، از جمله آلودگی و از دست رفتن منابع کمیاب آب و خاک، کاهش ارزش کیفی و حاصلخیزی اراضی کشاورزی پیرامونی، تبدیل کاربری اراضی زراعی و گسترش ساخت و سازهای

^۱.Doygun, 2005:Vol62, No4.

نامتناسب شده است. در همین راستا، هارا^۱ و همکاران و نیز تاکولی^۲ در بررسی‌های جداگانه درباره حاشیه زراعی شهر بانکوک و مانیل، به نتایج مشابهی در زمینه تغییر نامطلوب کاربری اراضی کشاورزی و بروز مسائل حاد زیست محیطی در حاشیه شهرهای پر جمعیت آسیای شرقی دست یافته‌اند. جالب است که آنتروپ^۳ در همین راستا، پدیده شهری شدن در اروپای غربی را نیز عاملی مؤثر در تغییر کالبدی، اقتصادی و اجتماعی چشم‌اندازهای روستایی به حساب می‌آورد و با دیدی انتقادی نسبت به اندیشه‌های طراحان شهری، رشد و گسترش شهرنشینی را زمینه‌ساز دگرگونی‌های نامطلوب در ساخت‌های اکولوژیک و تغییرات نامناسب ساختاری در الگوهای کاربری زمین برمی‌شمارد.

در ایران نیز در مورد مسائل مربوط به رشد، خزش و گسترش شهر در زمین‌های کشاورزی و روستاهای پیرامونی و الحاق آن‌ها به شهر طرح‌ها و پژوهش‌هایی صورت گرفته که برای مثال می‌توان از طرح‌های توسعه شهری (طرح جامع) به منظور ایجاد زمینه توسعه کالبدی موزون و هماهنگ با سابقه بیش از چهار دهه نام برد. دکتر ابوالفضل مشکینی و دیگران در کتاب الگوهای فرانوگرایی در برنامه‌ریزی شهری تحت عنوان الگوی خزش شهری رشد، گسترش، کالبد و فضای شهری را مورد توجه قرار می‌دهد. دکتر محمد پاپلی یزدی و همکار نیز در کتاب نظریه‌های شهر و پیرامون به بررسی شهر و پیرامون آن پرداخته است. در مقاله شماره ۱۴۵ نشریه مسکن و محیط روستا، بهار ۱۳۹۳ با همکاری عباس سعیدی و دیگران الحاق سکونتگاه‌های پیرامون شهر زنجان مورد توجه قرار گرفته است. در این مقاله سعی شده است که با بیان وابستگی‌های فضایی و روابط بین شهر ملایر و روستای ازناو و ارزیابی بازتاب‌های کالبدی - فضایی الحاق روستاهای پیرامونی به شهرها و مورد توجه قرار دادن این بازتابها و آسیب‌های ناشی از آن در مورد شهر ملایر و روستای ازناو به یک نتیجه‌گیری علمی و دقیق دست یافت تا به‌عنوان یک راهنما در طرح‌ها و آینده شهر مؤثر واقع شود (Saedi et al., 2014).

محدوده تحقیق

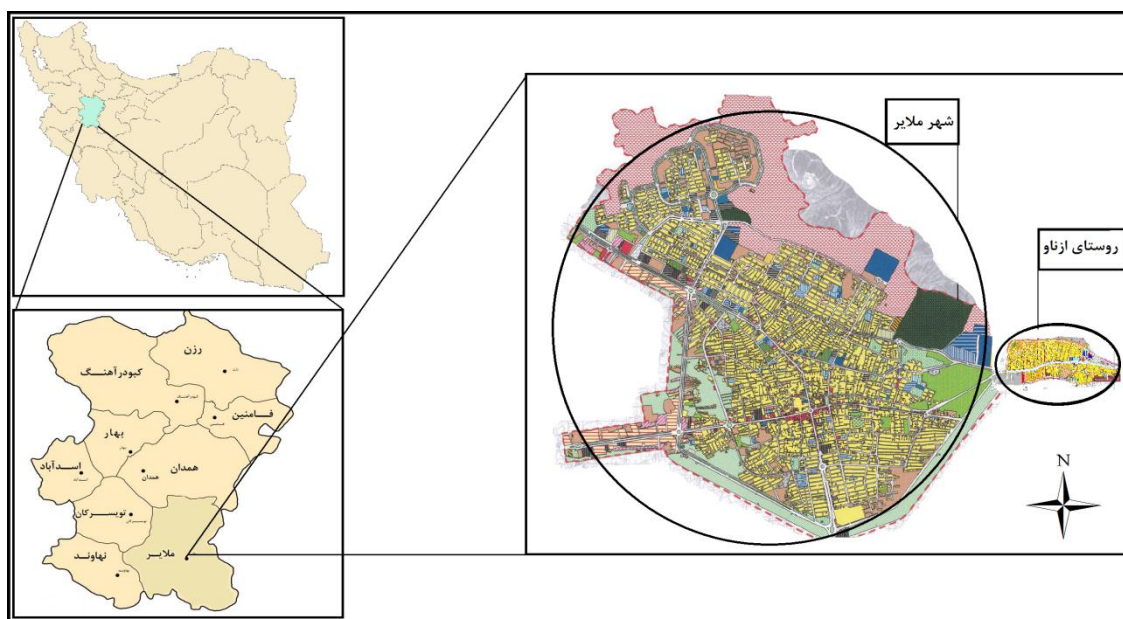
محدوده جغرافیایی - مکانی این تحقیق شهر ملایر و روستای ازناو را شامل می‌شود. (شکل شماره ۱) شهرستان ملایر در غرب کشور و جنوب شرقی استان همدان با مساحتی حدود ۳۲۰۸ کیلومتر مربع در عرض جغرافیایی ۳۴ درجه و ۴۰ دقیقه و طول جغرافیایی ۴۸ درجه و ۲۴ دقیقه تا ۴۹ درجه و ۸ دقیقه از نصف النهار گرینویچ واقع شده است. ارتفاع متوسط شهرستان از سطح تراز دریا ۱۷۵۰ متر است (Taqhavi Rad, 2011:12). شهرستان ملایر با حدود ۱۶/۵ درصد از مساحت استان از شمال به شهرستان همدان، از مغرب به شهرستان تویسرکان و نهاوند، از جنوب به شهرستان بروجرد و از شرق به شهرستان اراک محدود می‌شود. این شهرستان بر اساس آخرین تقسیمات کشوری دارای چهار بخش به نام‌های مرکزی، زند، جوکار و سامن و همچنین پنج شهر است (statistical year book of the province, 2011: 10).

¹. Hara and Others, 2005: pp: 16-28

². Tacoli, 2004

³. Antrop, 2000: pp.257-270

آب و هوای منطقه با توجه به عرض جغرافیایی در مرز معتدل کوهستانی و نیمه بیابانی محسوب می‌شود؛ تابستان در منطقه همراه با اعتدال هواست، هوای ناحیه به نسبت نزدیکی با کوه‌های مرتفع و به طور طبیعی اختلاف دمایی که بین اراضی پست و ارتفاعات وجود دارد پیوسته در حال تغییر است (Taqhavi Rad, 2011:17, 18) روستای ازناو نیز یکی از روستاهای دهستان کوه سرده از توابع بخش مرکزی شهرستان ملایر است. این روستا یکی از روستاهای پیرامونی در قسمت شرقی شهر ملایر با فاصله بسیار کمی از شهر است.

شکل شماره ۱: موقعیت شهر ملایر و روستای ازناو
Source: Master plan for the city of malayer, 2005

شهر

شهر اجتماعی است با تعداد و تراکم معین و متناسب جمعیت، با بافت و ساختار کالبدی یکپارچه و به هم پیوسته اعم از محلات، کوی‌ها و یا مناطق مسکونی، فضاهای فرهنگی، بازرگانی، تولیدی، اداری، ارتباطی، کشاورزی و نظایر آن‌ها که اکثریت ساکنان شاغل دائمی آن در مشاغل غیر کشاورزی بکار اشتغال داشته و بر اثر تمرکز تولید و خدمات فرامحلی، کانون سیاسی - اجتماعی، فرهنگی، اداری، مواصلاتی و مرکز مبادلات اقتصادی و تأمین نیازهای حوزه جذب و نفوذ فضای پیرامون خود نیز می‌باشد (Nazarian, 2008).

روستا

روستا زیستگاه جماعتی از مردم بر یک عرصه طبیعی برای کشاورزی است این زیستگاه کشاورزی را بر حسب عناصر اصلی آن می‌توان به این صورت تعریف کرد: ۱- روستا مشخصات جمعیتی ویژه خود را دارد. ۲- روستا یکجمله مستقل است. ۳- روستا هویت فرهنگی دارد. ۴- روستا هویت تاریخی دارد. ۵- روستا یک زیست بوم است. ۶- روستا نظام رهبری محلی ناظر بر اداره مربوط به خود را دارد (Paply Yazdi & Rajabisanajrdy, 2013:56). در طبقه بندی انواع روستاها می‌توان این طبقه بندی را ارائه داد: روستاهای کشاورزی، روستاهای عشایری، روستاهای اقماری شهرها، روستاهای گردشگری، روستاهای اداری و سرانجام روستاهای سکونتگاهی (Taleb, 1996:15).

فضا و فضای شهری

هر مکان دارای دو بعد است اما فضا دارای سه بعد است یعنی علاوه بر طول و عرض جغرافیایی دارای بعد ارتفاع یا چشم‌انداز خاصی است. به بیانی دیگر مکان بخشی از فضا است که با فعالیتی یا چیزی اشغال شده و دارای بار معنایی و ارزشی گردیده است (Shamaei & PourAhmad, 2013: p89). دکتر رحمانی در تعریف فضا از دیدگاه جغرافیای فرانسه، فضا را مکان بعلاوه هر آنچه در مکان وجود دارد (چه ملموس و چه غیر ملموس) معرفی می‌کند (Rahmani, 2014:3). فضای شهر شامل کلیه سازه‌های شهری از جمله خیابان‌ها، ساختمان‌ها، میدان‌ها و آب‌نماها، پارک‌ها و فضاهای سبز، پل‌ها و سایر عناصر شهری است. خیابان‌ها مهم‌ترین، حساس‌ترین و بیشترین فضاهای عمومی یک شهر را تشکیل می‌دهند (Bahraini, 1996: p 1-3).

مفهوم شهرنشینی و شهرگرایی

شهرنشینی، فرایندی است که در آن تغییراتی در سازمان اجتماعی سکونتگاه‌های انسانی به وجود می‌آید که حاصل افزایش، تمرکز و تراکم جمعیت می‌باشد. به‌طور کلی شهرنشینی دارای دو خصیصه اصلی است:

۱- مهاجرت مردم از حوزه‌های روستایی به شهری، جهت اشتغال در فعالیتها و مشاغل غیر کشاورزی، به سخن دیگر، شهرنشینی کارکردهای اقتصادی ویژه‌ای را در اختیار مردم قرار می‌دهد و تراکم جدیدی را به وجود می‌آورد در نتیجه در کاربری زمین شهری نیز تغییراتی را موجب می‌شود.

۲- دگرگونی در سبک زندگی مردم، از سبک زندگی روستایی به شهری، به همراه تغییر در ارزش‌ها، نگرش‌ها و رفتارهای تازه‌ای را سبب می‌شود (Shakoei, 2001: 114-113).

شهرگرایی: مفهوم شیوه زندگی را، ابتدا، ویدال دولابلاش^۱، جغرافیدان فرانسوی بکار گرفت و آن را وارد ادبیات جغرافیایی کرد. بعدها، لوئیز ورت^۲، جامعه‌شناس، در مقاله‌ای، این مفهوم را با عنوان (شهرگرایی، شیوه زندگی) مطرح ساخت. شهرگرایی را می‌توان از شیوه زندگی ساکنین شهر تشخیص داد. کشوری ممکن است سهم بیشتری از شهرنشینی داشته باشد اما در سطح پایین شهرگرایی قرار بگیرد. به‌طور کلی، شهرگرایی در مفهوم وسیع آن، به همه خصیصه‌های سیاسی، اقتصادی و اجتماعی شیوه زندگی شهری اطلاق می‌شود و بر خلاف شهرنشینی، شهرگرایی یک فرایند رشد شهری نمی‌باشد بلکه مرحله نهایی و نتیجه شهرنشینی محسوب می‌گردد (Ibid: 114-115).

طرح شهرک روستایی

یکی از برنامه‌ریزی‌هایی که در سطح هر منطقه در رابطه با کنترل توسعه شهرها و احیاء بهتر عملکرد روستاها پیشنهاد می‌شود، ایجاد این شهرک‌هاست. شهرک‌های روستایی نقاطی هستند که نه هنوز به‌صورت شهر درآمد‌اند و نه حالت روستایی دارند. در صورتی که بتوان کنترل توسعه چنین شهرک‌هایی را به مرحله عمل درآورد و طرح توسعه، حدود جمعیت، نحوه عملکرد و وظایف آن‌ها، ارتباطشان با روستاهای اطراف و شهر بزرگتر منطقه را برنامه‌ریزی کرد، از ایجاد شهرهایی که بدون برنامه توسعه پیدا می‌کنند جلوگیری می‌شود (Shieh, 2010: 93-94).

وابستگی‌های فضایی و روابط شهر و روستا

¹. Paul Vidal de la Blache

². Louis Wirth

در علم جغرافیا یک ناحیه، تنها یک سیستم کارکردی از سکونتگاه‌های گوناگون نیست، بلکه این سیستم ناحیه‌ای، از شکل‌گیری شبکه‌های اجتماعی، اقتصادی و طبیعی با کنش متقابل نیز نیرو می‌گیرد و از آن تأثیر می‌پذیرد.

نقش روابط سکونتگاهی در توسعه ناحیه‌ای

توسعه ناحیه‌ای از طریق رشد و گوناگونی و به وجود آمدن روابط جدید و پایدار سکونتگاه‌ها صورت می‌گیرد. (Shakoei, 2012: 267) طبقه بندی وابستگی‌های مهم فضایی (Rondinelli, 1985) در جدول شماره ۱ بیان شده است.

جدول شماره ۱: انواع وابستگی‌های فضایی

نوع وابستگی	عوامل
ارتباط فیزیکی	شبکه راه‌ها؛ شبکه‌های حمل‌ونقل رودخانه‌ای؛ شبکه‌های راه آهن؛ ارتباطات اکولوژیک.
ارتباط اقتصادی	انواع بازارها؛ جریان مواد اولیه و کالا؛ جریان سرمایه؛ ارتباط تولیدی؛ نحوه مصرف و خرید؛ جریان درآمد؛ جریان کالای بین ناحیه‌ای.
تحرك‌های جمعیتی	مهاجرت موقت و دائم؛ آمد و شد برای کار.
روابط تکنولوژیک	ارتباط تکنولوژیک؛ سیستم‌های آبیاری؛ سیستم‌های ارتباط از دور.
تعامل اجتماعی	نحوه دیدار، نحوه خویشاوندی؛ مراسم و فعالیت‌های مذهبی؛ روابط متقابل اجتماعی.
روابط در زمینه توزیع خدمات	جریان انرژی؛ شبکه مالی و وام؛ ارتباط آموزشی و تعلیماتی؛ سیستم‌های توزیع خدمات درمانی؛ عرضه خدمات تخصصی، تجاری و فنی؛ سیستم‌های خدمات حمل‌ونقل.
روابط اداری - سیاسی	ارتباط متقابل ساختاری؛ جریان بودجه دولتی؛ وابستگی متقابل سازمانی؛ وابستگی اداری و سیاسی.

Source: shakoei, 2012, 268-269

مفهوم الگوی خزش شهری و اشکال آن

به‌طور کلی می‌توان گفت پراکندگی توسعه‌ای غیر نظام مند، پراکنده و کنترل نشده است که ویژگی بارز آن تراکم پایین، وابستگی شدید به ماشین، افتراق کاربری‌های اراضی، فقدان تنوع زیستی، کاهش جذابیت چشم‌اندازها، توسعه‌های نواری شکل و پراکنده تجاری، گسترش بیش از حد شهر به سمت بیرون و مالکیت غیر متمرکز زمین است. خزش شهری به رشد اتفاقی و کم تراکم در گستره وسیعی اطلاق می‌شود که الگوی مسکونی مسلط بر آن به شکل واحدهای مسکونی تک خانواره است. نتیجه بارز این الگوی شهری، انزوای اجتماعی افراد، گرم شدن کره زمین به خاطر آلاینده‌های ناشی از خودروهای شخصی، سیل و فرسایش، زوال مزارع کوچک، نابودی حیات وحش و برهم خوردن تعادل طبیعت است. (Meshkini et. al, 2013: 118-119) خزش شهری دارای اشکالی است که در جدول زیر بیان شده است (جدول ۲).

جدول شماره ۲: اشکال خزش شهری

نوع	تعریف
توسعه پشش قورباغه‌ای ^۱	زمانی شکل گرفته که توسعه‌دهندگان، مسکنی را با مقداری فاصله از نواحی موجود با دور زدن قطعات خالی که به شهر نزدیک‌ترند ایجاد می‌کنند. تحت چنین شرایطی مردم رفت و آمد طولانی را تحمل می‌کنند.
توسعه خطی یا نواری	زمانی شکل می‌گیرد که توسعه تجاری گسترده‌ای در یک الگوی خطی به موازات دو طرف بزرگراه اصلی ایجاد می‌شود. توسعه نواری برای مشاغلی که وابسته به ترافیک بالای اتومبیل هستند سودمند است.
توسعه کم تراکم	این توسعه روی قطعات نسبتاً بزرگی شکل می‌گیرد که فقط خانه‌های همجوار در آن‌ها وجود دارد. (مشکینی و دیگران، ۱۳۹۲، ۱۲۴-۱۲۱)

Source: authors (with an adaption of the book modernism patterns in urban planning by Dr. Meshkini and others 2013, 124)

ویژگی‌های شهر ملایر و روستای ازناو

با توجه به عنوان تحقیق در این قسمت به بیان ویژگی‌های شهر ملایر و روستای ازناو، که برای رسیدن به نتیجه مطلوب در این پژوهش مورد نیاز است پرداخته می‌شود.

شهر ملایر

در سال ۱۳۹۳ کل جمعیت شهر ملایر ۱۷۱۸۵۱ نفر بوده که از این تعداد ۸۴۱۰۱ نفر (۴۸/۹۴٪) زن و ۸۷۷۵۰ نفر (۵۱/۰۶٪) مرد بوده است (Malayer health department, 2015). نرخ رشد جمعیت از سال ۱۳۹۰ تا پایان ۱۳۹۳، ۲/۴۴٪ است. نسبت جنسی در این شهر ۱۰۴ است. یعنی ۱۰۴ نفر مرد به ازای هر ۱۰۰ نفر زن در شهر وجود دارد. طبق اطلاعات به دست آمده از شهرداری ملایر کیفیت بناها و تعداد طبقات آن به شرح زیر (جدول ۳) می‌باشد.

جدول شماره ۳: کیفیت بناها و تعداد طبقات ساختمانی شهر ملایر

ردیف	کیفیت بناهای شهر ملایر به درصد		تعداد طبقات ساختمانی شهر ملایر به درصد	
	نوع	درصد	نوع	درصد
۱	بناها و ساختمانهای نوساز	۱۷٪	یک طبقه	۵۰٪
۲	بناها و ساختمانهای قابل نگهداری	۵۳٪	دو طبقه	۲۵٪
۳	بناها و ساختمانهای با کیفیت مرمتی	۷٪	سه و چهار طبقه	۱۵٪
۴	حدود بناهای با کیفیت تخریبی و زمینهای بدون ساخت	۲۳٪ (حدود ۱٪ تخریبی)	پنج طبقه و بالاتر	۱۰٪

Source: authors (using information from the municipal and city maps Malayer, 2014)

در مورد تعداد طبقات ساختمان‌ها در شهر ملایر همان طور که مشخص است بیش از ۸۰٪ ساختمان‌های بنا شده در این شهر پایین‌تر از پنج طبقه می‌باشد که حاکی از این است این شهر برای تأمین نیاز مسکن شهرنشینان در آینده می‌تواند بخش زیادی از نیازهای مسکن خود را با افزایش تعداد طبقات ساختمان‌ها پاسخ‌گو باشد. البته بر اساس اطلاعات به دست آمده از مصاحبه صورت گرفته با کارشناسان شهرداری، شهر ملایر دارای بیش از ۱۷۰ هکتار بافت فرسوده می‌باشد که ۱۷۰ هکتار آن به صورت مصوبی مطرح گردیده است (Interview with article 5 of commission expert responsible for detailed design and city mapping, 2015).

شهر ملایر شهری خدماتی در خدمت شهروندان و ساکنان حوزه نفوذ پیرامونی و حتی ساکنان شهرستان ملایر است. (Consulting Engineers Geologists index, 2012, 52).

بر اساس اطلاعات طرح تفصیلی شهر ملایر ۲۵/۰۶٪ از زمینهای شهر بایر و بدون ساخت است (Ibid: 11). بیش از ۹۰٪ از معابر شهر ملایر با پوشش آسفالت و سنگفرش (موزاییک هم) پوشیده شده است، اما هنوز معابر فاقد آسفالت و پوشش مناسب در سطح شهر وجود دارد.

روستای ازناو

ویژگی‌های جمعیتی

بر اساس سرشماری مرکز آمار ایران، جمعیت روستا طی سالهای (۹۴-۹۵) افزایش یافته، به نحوی که جمعیت از ۱۴۶۰ نفر در سال ۱۳۴۵ به ۶۳۲۸ نفر در سال ۱۳۹۴ رسیده است (Rural health center, 2015).

تعداد مردان ساکن در روستای ازنا ۳۲۹۵ نفر، معادل ۵۲٪ کل جمعیت روستا و تعداد جمعیت زن ساکن در این روستا ۳۰۳۳ نفر معادل ۴۷٪ جمعیت روستا است. نسبت جنسی ۱۰۸ می‌باشد و تعداد جمعیت زنان روستای ازنا نسبت به مردان روستا حدود ۱٪ کمتر از جمعیت زنان شهر ملایر نسبت به مردان است.

ویژگی‌های کالبدی

کیفیت بناهای روستای ازنا در سه ماهه اول ۱۳۹۴ به صورت جدول شماره ۴ بیان می‌گردد.

جدول شماره ۴: کیفیت بنا در روستای ازنا

نوع	کیفیت بنا در سال ۱۳۹۴ به درصد
نوساز	۹۰
قابل نگهداری	۷
تخریبی	۳

Source: Authors (using data from RM village and field studies, 2015)

بنابر نتایج به دست آمده از دهیاری روستای ازنا در سال ۱۳۹۴ تقریباً تمام مسکن ساخته شده در محله برآفتاب (در شمال روستا بیش از ۵۰٪ از اهالی و بناها را در بر دارد و قسمت مهاجرنشین روستا است) نوساز و مقاوم‌سازی شده است. تقریباً ۸۰٪ این ساختمان‌ها دارای پروانه ساخت می‌باشند. در سایر محلات این روستا نیز نوسازی‌ها و بهسازی‌هایی صورت گرفته، اما نسبت به محله برآفتاب از درصد پایین‌تری برخوردار است (بیش از ۶۰٪) که علل آن را می‌توان دلایلی چون وجود قدمت بیشتر و هسته اولیه روستا، وجود بومیان اصلی و افراد سالخورده در محله که تمایل زیادی به ساخت و ساز مجدد ندارند و مشکلات اقتصادی و سختگیری بیشتر در اختصاص تسهیلات جدید دانست. برخی از ساختمانها فرسوده مکان مناسبی برای جرم خیزی است. به‌طور کلی ساختمانهای این روستا بین طبقات یک تا پنج طبقه بنا شده است. بیش از ۹۰٪ مسکن ساخته شده پایین‌تر از سه طبقه است، اما طبق اطلاعات به دست آمده از دهیاری اخیراً به دلیل محدودیت زمینهای مسکونی (و موانع کوه، شهر و زمینهای کشاورزی) تعداد طبقات ساختمانی در بناهای جدید افزایش یافته است به‌طوری‌که از ۲۰ پرونده ساختمانی جدید ۱۰ مورد آن ساختمانهای دو و سه طبقه می‌باشند. (۵۰٪)

ساختار شبکه ارتباطی و مشخصات معابر موجود

در گذشته بلوار سادات ملایر به‌صورت جاده خاکی راه ارتباطی میان شهر و روستای ازنا بوده، اما در حال حاضر شبکه‌های ارتباطی متصل به روستا شامل بلوار کریم خان زند، بلوار سادات و بلوار پرستار است که به میدان بهارستان (فاصله ۲۰۰ متر با روستا) وصل می‌شود. یک معبر اصلی با جهت غربی - شرقی به‌عنوان راه ارتباطی شهر با روستاهای شرقی و نیروگاه خنداب در داخل روستا وجود دارد. معابر فرعی روستا از این معبر منشعب شده و جهت اکثر کوچه‌ها شمالی - جنوبی و هم جهت با شیب روستا است. (بیش از ۹۰٪ کوچه‌ها). این روستا دارای ۳۵ کوچه با طولی معادل ۹۰۰۰ متر می‌باشد. در این کوچه‌ها ۴۰۰۰ تا ۵۰۰۰ متر جدول بندی انجام شده است (۵۰٪ از معابر). عرض کوچه‌ها شش متری می‌باشد (RM Aznav village, 2015). بسیاری از کوچه‌ها و معابر (بیش از ۹۰٪) فاقد پوشش مناسب می‌باشند که آلودگی‌هایی در پی دارد. عدم وجود پارکینگ مناسب در کاربری‌های مسکونی از دیگر معضلات روستا می‌باشد.

وضعیت اقتصادی روستا

عمده فعالیت اقتصادی روستا کشاورزی و دامداری است به نحوی که اکثراً در این بخش شاغلند و تعدادی نیز در بخش خدمات که مشتمل بر کارگران غیر ماهر بخش ساختمان و... می‌گردد (جدول شماره ۵).

جدول شماره ۵: درصد شاغلان روستای ازناو در شغل‌های مختلف

نوع شغل	تعداد شاغلان به درصد
کشاورز	۴۰
دامدار	۲۰
سایر شغل‌ها	۴۰

Source: RM Aznav village, 2015

حدود ۳۰٪ از شاغلان محله بر آفتاب کارگرانی می‌باشند که این محل را به‌عنوان سکونتگاه خوابگاهی خود انتخاب نموده‌اند. این افراد معمولاً در مسکنی با متراژ نسبتاً پایین زندگی می‌کنند و برخی از آن‌ها مستأجرینی هستند که این روستا را به دلیل هزینه پایین‌تر اجاره نسبت به شهر انتخاب کرده و از نظر درآمدی نسبتاً ضعیف می‌باشند. در این روستا سالخورده‌گانی وجود دارد که در گذشته به شغل کارگری ساده اشتغال داشته‌اند و فاقد زمین کشاورزی می‌باشند و از حقوق بازنشستگی و درآمد مناسب برخوردار نیستند.

با توجه به اطلاعات به دست آمده از اداره جهاد کشاورزی شهرستان ملایر، سطح زیر کشت روستای ازناو حدود ۶۴۴ هکتار است و محصولات اصلی کشاورزی این روستا شامل گندم و جو به‌صورت دیم و آبی، نخود، گردو، بادام، سیب، انگور و... است. (جدول شماره ۶)

جدول شماره ۶: سطح زیر کشت و برآورد اقتصادی روستای ازناو

محصول	سطح زیر کشت به هکتار	عملکرد در هکتار	قیمت خرید هر کیلو	برآورد اقتصادی به تومان
گندم آبی	۶۵	۳	۱۱۰۰	۲۱۴۵۰۰۰۰
گندم دیم	۱۶۰	۱	۱۱۰۰	۱۷۶۰۰۰۰۰
جو آبی	۲۰	۵.۳	۱۱۰۰	۷۷۰۰۰۰۰
جو دیم	۱۲۰	۲.۱	۱۱۰۰	۱۵۸۴۰۰۰۰
یونجه	۲۰	۱۲ تن خشک	۱۰۰۰	۲۴۰۰۰۰۰۰
نخود دیم	۳۸	۴۵.۰	۲۵۰۰	۴۲۷۵۰۰۰۰
گردو	۴۱	۲.۳	۲۰۰۰	۲۴۲۴۰۰۰۰
بادام آبی	۲	۳.۲	۸۰۰۰	۳۲۲۰۰۰۰۰
بادام دیم	۱۶	۶۵.۰	۸۰۰۰	۸۳۲۰۰۰۰۰
انگور	۱۴۵	۱۰	۴۰۰۰	۵۸۰۰۰۰۰۰۰
سیب	۷	۵.۱۴	۱۵۰۰	۱۵۲۲۵۰۰۰۰
هلو و شلیل	۷	۵.۸	۱۵۰۰	۱۸۹۲۵۰۰۰۰
آلبالو و گیلاس	۳	۶.۳	۴۰۰۰	۴۳۲۰۰۰۰۰
جمع کل	۶۴۴		جمع کل	۹۵۳۲۷۵۰۰۰۰

Source: Authors (using data from the Department of Agriculture of Malayer 2015)

ارزش اقتصادی محصولات کشاورزی تولید شده در روستای ازناو تقریباً ۹۵۳۲۷۵۰۰۰۰ تومان در سال است. اگر میزان تولیدات دامی و سایر محصولاتی که در سطح کوچکتر و در حد مصرف خود خانوار روستا یا کمی بیشتر کشت می‌شود بر آن افزوده شود این رقم به حدود ۱۰ میلیارد تومان و حتی بیشتر افزایش می‌یابد. البته این رقم به‌صورت قیمت خرید از تولید کننده می‌باشد و مقدار آن حداقل ۱۰ تا ۲۰ درصد پایین‌تر از فروش در بازارهای

هدف است. آنچه از اهمیت بالایی برخوردار است میزان ایجاد اشتغال در بخش کشاورزی و خدمات وابسته به آن از جمله حمل‌ونقل، شرکت‌های بسته بندی و حتی واسطه‌ها است.

طبق اطلاعات به دست آمده از اداره جهاد کشاورزی شهرستان ملایر برخی از محصولات ذکر شده در بالا مانند گردو و انگور ارزش بالایی در صادرات و ارز آوری برای کشور دارد. از طرف دیگر شهر ملایر قسمتی از شهرت خود را در تولید و صادرات سبزه انگور و دیگر فرآورده‌های آن دارد و از طرف دیگر گردوی استان همدان در سطح کشور شناخته شده است. در صورت الحاق روستای ازناو به شهر ملایر این تولیدات با خطر کاهش و حتی از بین رفتن در روستای مورد نظر مواجه می‌شوند (همچنین گندم).

روستای ازناو دارای دو تالار به نامهای باغ دربند و تالار بهارستان است که در اجرای مراسمات مختلف نقش خدمات رسانی را به عهده دارد (بیشتر برای شهر ملایر). به گفته دهیاری ازناو این تالارها در ازناو قرار دارند اما بخشی از درآمد سالانه آن‌ها به شهر (شهرداری و...) پرداخت می‌شود. دو طرف جاده اصلی عبوری از روستا بیشتر به کاربری‌های تجاری اختصاص یافته است. نگارندگان تعداد این واحدها را ۱۵۰ برآورد کرده‌اند. این کاربری‌ها به روستاهای اطراف، روستای ازناو و گاهی به شهر ملایر خدمات رسانی می‌کنند، که ابعاد مختلفی دارد. از جمله می‌توان به تأثیر اقتصادی آن بر روی شهر اشاره کرد که حداقل ۱۵۰ تا ۲۰۰ میلیون تومان در ماه را می‌توان برای آن تخمین زد. از سویی در کاهش سنگینی ترافیک شهر نیز بی‌تأثیر نیست چرا که از رفت و آمد بسیاری از روستاییان (ازناو و اطرافش) و حتی برخی از شهرنشینان به مرکز یا سایر قسمتهای شهر جلوگیری می‌کند. در بین محله‌های ازناو نانوایی و مغازه‌هایی (خرده فروشی) وجود دارد که حدود ۵۰٪ آن‌ها از نظر کالبدی دچار فرسودگی هستند.

وضعیت فرهنگی و اجتماعی روستا

تمامی خانوارهای ساکن در روستای ازناو مسلمان و شیعه مذهب بوده و زبان تکلم آن‌ها، فارسی با لهجه‌های لری، لکی و تعدادی نیز ترکی زبان می‌باشند (Consulting Engineers and dynamic strategic plan, 2008, 11). به‌طور کلی جمعیت فعلی روستا از سه گروه تشکیل شده است. ۱- ساکنین بومی روستا. ۲- جمعیت مهاجر از شهر ملایر. ۳- جمعیت مهاجری که از روستاهای دیگر به این روستا مهاجرت کرده‌اند.

طبق تحقیق صورت گرفته دهیاری روستا بیش از ۵۰٪ ساکنین و اهالی روستا را فاقد شهرگرایی و فرهنگ شهرنشینی (شغل، فرهنگ و رفتار و نوع زندگی) معرفی می‌کند. این مطلب در مصاحبه با ساکنین روستا و مشاهدات میدانی نگارندگان مورد تأیید قرار گرفت به‌طوری‌که عدم وجود سبک و شیوه زندگی شهری و عدم رعایت حقوق یکدیگر را مورد اشاره قرار دادند. این روستا فاقد شورا است و در میان ساکنین روستا عدم اطمینان، بدبینی و نارضایتی نسبت به مسئولان دیده می‌شود. دهیاری روستا تعداد این افراد را ۳۰٪ معرفی می‌کند اما بر اساس مطالعات صورت گرفته در این تحقیق این میزان به بیش از ۵۰٪ افزایش یافت.

این نارضایتی از خلف وعده برخی از مسئولان و اجرایی نشدن گفته‌هایشان، مشاهده برخی اقدامات ناعادلانه و عدم رسیدگی لازم به ساکنین (ارائه خدمات لازم با سهولت و...) ناشی می‌شود.

بر اساس اطلاعات به دست آمده از دهیاری روستای ازناو حدود ۶۰٪ ساکنین مخالف الحاق روستای ازناو به شهر می‌باشند. از دلایل این مخالفت‌ها می‌توان به اشتغال ۴۰٪ شاغلین به امر کشاورزی و علاقه برخی به ادامه آن، ۲۰٪

هراس برخی از ساکنین از پرداخت‌های مالی و عوارض مربوط به شهرداری و حتی تغییر برخی مزایا و هزینه‌ها مانند کارگاه‌ها اشاره کرد. البته برخی از کشاورزان به دلیل تغییر کاربری اراضی در صورت الحاق روستا به شهر و افزایش ارزش اقتصادی زمین‌های خود موافق الحاق روستا به شهر می‌باشند.

طبق بیانات ساکنین و ریش سفیدان، بیکاری، اعتیاد و دزدی از جمله مشکلات مهم روستا است.

وابستگی‌های فضایی و روابط شهر ملایر و روستای ازناو

در این قسمت از تحقیق وابستگی‌های شهر ملایر و روستای ازناو به صورت زیر بیان می‌گردد:

ارتباط فیزیکی

دو میدان استاندارد و بهارستان به عنوان حد فاصله بین ساخت و ساز شهر و روستا با فاصله‌ای به ترتیب حدود یک کیلومتر و ۲۰۰ متر از روستا و شبکه راه‌های متصل به آن مانند بلوارهای پرستار، سادات و امتداد بلوار کریم خان زند، احداث بیمارستان تخصصی امام حسین (ع)، دانشگاه‌های آزاد اسلامی، خوارزمی، دانشکده عمران و معماری و هنرستان فنی و حرفه‌ای پسرانه و جایگاه سوخت ستاره در قسمت شرق و شمال شرقی شهر و در اراضی روستای ازناو و انجام نوعی خزش شهری که در آن تصمیمات دولتی و اداری مؤثر بوده، احداث ساختمانهای نیروگاه خنداب در فاصله کمتر از یک کیلومتری روستا، وجود راه اصلی عبوری میان شهر ملایر و روستاهای شرقی و نیروگاه خنداب و وجود خوابگاه دانشجوی آریا در روستای ازناو نیز از عوامل مهم ایجاد ارتباط فیزیکی بین این شهر و روستاست که ترغیب کننده ساخت و ساز در این قسمت از شهر و مؤثر در الحاق روستا به شهر است. افزایش شبکه‌های ارتباطی در قسمت شرقی شهر ملایر و بین روستای ازناو و این شهر از عوامل اصلی خزش به سوی این سمت از شهر است که ایجاد مراکز آموزشی، درمانی و خدماتی مختلف را در این قسمت (روستا و شهر) به دنبال داشته و باعث افزایش ارتباطات مختلف، مخصوصاً ارتباط فیزیکی بین شهر ملایر و روستای ازناو شده است. این امر در تسریع الحاق روستای ازناو به شهر ملایر تأثیر بسزایی داشته است (شکل ۲).

شکل شماره ۲: عوامل مؤثر در ارتباط فیزیکی و الحاق روستای ازناو به شهر ملایر (خزش شهری) Source: earth. google. com

ارتباط اقتصادی

روستای ازناو با فروش محصولات کشاورزی و دامی تولید شده خود در شهر ملایر علاوه بر تأمین مقداری از نیازهای شهر با تأثیر مثبت و کمک به اشتغال در بخش حمل و نقل و انبارداری شهر، باعث رونق اشتغال در

کارخانه‌های بسته بندی محصولات کشاورزی مانند سبزه انگور که محصولی صادراتی است، می‌شود میزان محصولات مورد نظر طبق تحقیقات صورت گرفته حداقل حدود ۱۰ میلیارد تومان در سال بیان شده است. این امر وابستگی قسمتی از اقتصاد و اشتغال شهر ملایر را به تولیدات کشاورزی روستای ازناو روشن می‌سازد. درآمد ذکر شده از محصولات روستا در حرکت چرخه بانکی شهر ملایر نیز مؤثر است. وجود حدود ۱۵۰ عدد کاربری تجاری تعمیرگاهی و... در اطراف جاده عبوری از روستا را نیز باید به عوامل ایجاد کننده ارتباط اقتصادی بین شهر ملایر و روستای ازناو اضافه کرد.

تحركات‌های جمعیتی

این تحركات‌های جمعیتی شامل آمد و شدهایی می‌شود که برای کار و مبادلات، تحصیلات، درمان و امثال آن صورت می‌گیرد و نشان دهنده وابستگی‌های مختلف میان شهر و روستا است. در روستای ازناو طی سالهای اخیر پدیده مهاجرت به عنوان نمونه‌ای مهم از تحركات جمعیتی افزایش یافته است. که هم به صورت دائمی و هم به صورت موقت انجام می‌شود و به طور کلی شامل مهاجرت از روستاهای اطراف، دیگر روستاها و شهر ملایر به روستای ازناو می‌شود. از جمله دلایل مهاجرت از روستاهای دیگر به این روستا می‌توان به فاصله کم روستا با شهر ملایر، در نتیجه دسترسی بهتر و آسانتر به امکانات و برخورداری از شرایط بهتر برای زندگی (آموزش، درمان، شغل و...) اشاره کرد و از دلایل مهاجرت دائمی جمعیت از شهر به این روستا مطرح شدن الحاق روستای ازناو به شهر ملایر، فاصله کم با شهر و ارزانی نسبی قیمت زمین مسکونی است.

روابط تکنولوژیک

ایجاد روابط تکنولوژیک بین شهر و روستا در نتیجه پیشرفت علم و فناوری از جمله وابستگی‌ها است. از عوامل بسیار مؤثر در ایجاد وابستگی تکنولوژیک بین این شهر و روستا می‌توان به ارتباط تکنولوژیک، سیستم‌های آبیاری و سیستم‌های ارتباط از دور و اینترنت اشاره کرد. مهم‌ترین تأثیرات فناوری که باعث افزایش روابط بین این شهر و روستا شده است را، باید در وسایل حمل و نقل و کشاورزی، تغییرات سیستم‌های آبیاری (چاه عمیق)، سیستم‌های ارتباط از دور، اینترنت و فضای مجازی دانست که هر کدام به نوبه خود پیامدهایی را به دنبال داشته است (وابستگی برخی از شغل‌ها در شهر به امور ذکر شده).

تعامل اجتماعی

از جمله عوامل مهم در ایجاد تعامل اجتماعی بین شهر ملایر و روستای ازناو می‌توان به عواملی چون روابط خویشاوندی، مراسمات و فعالیتهای فرهنگی - مذهبی و سایر روابط متقابل اجتماعی اشاره کرد. میان این دو سکونتگاه روابط خویشاوندی وجود دارد به طوری که در طول سال با یکدیگر در ارتباط بوده (این روابط در عید نوروز به عنوان رابطه فرهنگی صورت می‌گیرد) و در مراسمات ازدواج‌ها و ترحیم یکدیگر شرکت می‌کنند. از طرف دیگر فعالیت‌های مذهبی مشترکی بین آن‌ها صورت می‌گیرد برای نمونه می‌توان به مراسمات نیمه شعبان و عزاداری در ماه محرم اشاره کرد که در روز عاشورا اهالی روستای ازناو تا میدان استاندارد ملایر برای همراهی هیئت‌های

عزاداری ملایر وارد شهر می‌شوند و از سویی حضور روستاییان در امامزاده‌های روستا و شهر و تکایای شهر ملایر از دیگر عوامل ایجاد تعاملات اجتماعی بین شهر و روستا است.

وابستگی‌های خدماتی

روستای ازناو برای تأمین انرژی مورد نیاز خود جهت مصارفی چون کشاورزی، حمل‌ونقل و مصارف خانگی به شهر ملایر وابسته است و شهر ملایر تأمین‌کننده سوخت و انرژی موتور چاه‌های عمیق آب، سوخت ماشین‌آلات کشاورزی، سایر خودروهای حمل‌ونقل، گاز و برق مورد نیاز روستا می‌باشد. روستای ازناو از نظر شبکه‌های مالی، وام و بانکها وابستگی بسیار زیادی به شهر ملایر دارد، در مقابل کشاورزان و روستاییان با پس‌اندازهای خود در این بانکها به گردش چرخه اقتصادی شهر کمک می‌کنند. ارتباط آموزشی و تعلیماتی بین مدارس روستا و آموزش و پرورش و دانشگاه‌ها و مراکز شهر یکی از مهم‌ترین عوامل ایجاد وابستگی‌ها در زمینه توزیع خدمات بین شهر و روستا است. شهر ملایر بوسیله مرکز بهداشت و خانه بهداشت واقع در روستای ازناو به این روستا و چندین روستای دیگر خدمات رسانی می‌کند و در مقابل، این مرکز و خانه بهداشت برای شهر ملایر جمع‌آوری اطلاعات و آمارهای مورد نیاز را می‌تواند انجام دهند. در روستای مورد نظر برخی از خدمات تجاری و فنی مثل خرده‌فروشی، مصالح‌فروشی و صافکاری و چند تعمیرگاه خودروهای سبک وجود دارد که بیش از ۷۰٪ از مواد مورد نیاز این خدمات از شهر ملایر تهیه می‌شود. این روستا برای جابجایی ساکنین به شهر ملایر از خدمات تاکسی‌رانی شهر ملایر استفاده می‌کند.

وابستگی‌های اداری و سیاسی

روستاها از طریق روند بودجه‌های عمومی، عرضه خدمات دولتی، تصمیمات مسئولین، تأمین امکانات مورد نیاز و خدمات مختلف به شهرها وابسته بوده و از این طریق دچار دگرگونی‌هایی می‌شوند. به‌طور کلی روستای ازناو از نظر سیاسی و اداری جزء روستاهای دهستان کوه سرده از توابع بخش مرکزی است که در یک سلسله مراتب به شهرستان ملایر، سپس استان همدان و بعد از آن به وزارت کشور یا پایتخت وابسته می‌باشد. از مراکز وابسته به شهر ملایر در روستا می‌توان از دهیاری، مدارس، خانه و مرکز بهداشت، خدمات کشاورزی و... نام برد. مراکز اداری و سیاسی شهر نیز باید در برنامه و برنامه‌ریزی‌های خود، روستای ازناو را در نظر بگیرد.

بازتاب‌های کالبدی - فضایی الحاق روستای ازناو به شهر ملایر

بنابر مطالب ذکر شده در یافته‌های تحقیق می‌توان بیان کرد که الحاق روستای ازناو به شهر ملایر دارای بازتاب‌های مختلفی است، گرچه این الحاق می‌تواند فرصت‌ها و پتانسیل‌هایی چون کاهش ترافیک در بخش مرکزی شهر با انتقال بخشی از سرویس‌های خدمات رسانی شهری به روستای الحاقی در پی داشته باشد و از طرف دیگر می‌توان در زمین‌های این روستا به ایجاد مسکنی با الگوی باغشهر مانند پرداخت اما به دلایلی چون سودجویی‌های افراد و تفکیک و تقسیم سریع زمین‌ها به قطعات کوچکتر برای فروش و در نتیجه از بین رفتن باغشهر (طبق تحقیق صورت گرفته توسط نگارندگان در سال ۱۳۹۳ بلوار شهید قاسمی ملایر که قبلاً به‌صورت کوچه‌هایی بود به دلایلی از جمله تقسیم به ارث و سودجویی بیشتر در نتیجه افزایش ارزش اقتصادی زمین و فقدان قوانین مناسب در این زمینه

از بین رفته و به کاربری‌های مسکونی و تجاری تبدیل شده)، وجود زمین‌های نساخته، بیش از ۱۷۰ هکتار بافت فرسوده و طبقات ساختمانی پایین در شهر و عدم نیاز شهر به گسترش افقی برای تأمین نیازهای خود و در پایان بیشتر بودن بازتاب‌های منفی الحاق روستای ازناو به شهر ملایر در این تحقیق بیشتر بازتاب‌های منفی آن مورد تأکید قرار گرفته است که در قالب آسیب‌شناسی حاصل از الحاق روستای ازناو به شهر ملایر به صورت زیر بیان می‌گردد.

آسیب‌شناسی الحاق روستای ازناو به شهر ملایر

با توجه به ویژگی‌های کالبدی - فضایی شهر ملایر و روستای ازناو بازتاب‌های ناشی از الحاق روستای ازناو به شهر ملایر در قالب آسیب‌شناسی حاصل از این الحاق به صورت زیر بیان می‌گردد، به طور کلی یافته‌های تحقیق در این قسمت به چهار بخش اصلی اقتصادی، اجتماعی، کالبدی و زیست محیطی تقسیم شده است:

اقتصادی

۱- با الحاق روستای ازناو به شهر ملایر بر ارزش اقتصادی زمین‌های مسکونی، تجاری، کارگاهی و سایر خدمات افزوده می‌شود. این امر تلاش برای تغییر کاربری کشاورزی به غیر کشاورزی را به دنبال دارد. که کاهش و از بین رفتن تولیدات کشاورزی و دامداری با ارزش تقریبی بیش از ۱۰ میلیارد تومان در سال را به دنبال دارد (همچنین تأثیر بر تولید انگور به عنوان محصول شناخته شده شهر و صنایع مورد نیاز شهر).

۲- از بین رفتن شغل کشاورزان و دامداران باعث افزایش تعداد بیکاران در شهر خواهد شد که از بازتاب‌های نامطلوب الحاق روستا به شهر می‌باشد. (تا مدتی ساخت و سازهای جدید برای افراد ساکن و غیرساکن ایجاد شغل می‌کند اما این شغلها مقطعی بوده و پس از مدتی شهر را با افزایش تعداد افراد بیکار مواجه می‌سازد).

۳- کاهش کشاورزی در روستا شاغلان بخشهای دیگر مانند حمل و نقل، برخی صنایع و کارخانه‌ها و خدمات را هم کاهش می‌دهد. (در ایران واسطه‌ها نیز کمتر)

۴- رفع مشکلات کالبدی روستا، تغییر برنامه‌ریزی شهر (با توجه به سرانه‌ها و گسترش بیشتر) و اعمال خدمات شهری در روستا هزینه‌های بالایی بر شهر تحمیل خواهد کرد.

۵- الحاق روستای ازناو به شهر ملایر صنایع موجود در روستا (شیشه، صنایع چوب و...) را تحت تأثیر قرار می‌دهد چرا که هزینه‌ها را افزایش می‌دهد. (هزینه‌های خدمات، کاربری‌ها در شهر و...)

۶- بخش تجاری روستا هم اکنون حدود ۲۰۰ میلیون تومان از درآمد شهر را به صورت ماهانه به دست می‌آورد. با الحاق روستای مورد نظر به شهر این درآمد بیشتر خواهد شد.

۷- از بازتاب‌های اقتصادی الحاق روستای پیرامونی به شهر این است که سوء استفاده برخی از سودجویان در گسترش شهر و تغییر کاربری‌ها باعث ثروتمند شدن ناگهانی آنان و ضرر عده‌ای از مالکان و ساکنان می‌شود.

اجتماعی

۱- تقریباً بیش از ۵۰٪ از ساکنان روستا به دلایلی چون خلف وعده‌ها و... از مسئولین ناراضی می‌باشند که با افزایش هزینه برخی از خدمات شهری این نارضایتی‌ها افزایش می‌یابد.

۲- عدم وجود شهرگرایی و فرهنگ شهری در روستا. (در صورت الحاق به شهر می‌تواند تا سالها شهر را تحت تأثیر بازتاب‌های منفی قرار داده و ایجاد مسائل و مشکلات نماید.)

۳- جمعیت روستای ازناو از نظر ترکیب سنی و جنسی با شهر ملایر کمی تفاوت دارد. الحاق روستای ازناو به شهر ملایر تغییراتی را در ترکیب سنی و جنسی شهر ایجاد می‌کند که تغییر در برنامه‌ریزی‌ها را در پی دارد.

کالبدی و فیزیکی

۱- با توجه به اینکه روستای ازناو دارای بافتی با برنامه‌ریزی روستایی و غیر شهری است با الحاق به شهر ملایر، از نظر کالبدی به هم ریختگی و عدم توازن در شهر را ایجاد می‌کند.

۲- اکثر کوچه‌ها و معابر روستا فاقد پوشش مناسب آسفالت و سنگ فرش می‌باشد. (بیش از ۹۰٪) این موضوع علاوه بر ایجاد مسئله چشم‌انداز و بهداشتی، نیاز به صرف هزینه و برنامه‌ریزی دارد.

۳- فقدان پارکینگ مناسب در مساکن (اکثراً نوساز)، شیب زیاد و نامناسب معابر (مخصوصاً شمال روستا) از جمله مسائل موجود در روستای الحاقی است.

۴- وجود فرسودگی در محلات روستا (کالبد و کارکرد) مشاهده گردید. (بازتاب منفی بر شهر)

۵- از بازتاب‌های الحاق روستای ازناو به شهر ملایر، تشدیدگسترش شهر به سمت شرق ملایر است.

۶- غفلت از بافتهای فرسوده شهر ملایر (بیش از ۱۷۰هکتار) و قسمت مرکزی آن به دلیل عدم نیاز به تخریب و آوار برداری و... در زمینهای روستای الحاقی از بازتاب‌های بسیار مهم کالبدی الحاق روستاهای پیرامونی به شهر است که از نظر اقتصادی، اجتماعی و زیست محیطی نیز از اهمیت بالایی برخوردار است.

زیست محیطی

۱- وجود آلودگی‌های ناشی از گرد و خاک معابر به دلیل نداشتن پوشش مناسب در روستای ازناو.

۲- آلودگی زیست محیطی به دلیل ریختن زباله‌ها در زمینهای کشاورزی و حتی سطح کوچه‌ها و معابر روستا (در برخی از محلات جنوبی روستا ریختن کود و فضولات دامی در سطح معابر وجود دارد.)

۳- ایجاد خسارات زیست محیطی در اثر فقدان سیستم فاضلاب اصولی در روستا و هدایت آن به زمین‌های کشاورزی اطراف و جنوب روستا (رودخانه).

۴- وجود اغتشاش بصری در اثر عبور شبکه برق رسانی و بروز دوگانگی در تعداد طبقات ساختمان‌ها و عقب نشینی‌های انجام شده و انجام نشده در روستا.

۵- کاهش تولید اکسیژن و افزایش دما از بازتاب‌های الحاق روستا به شهر و تغییر کاربری‌های کشاورزی است.

۶- افزایش خطر سیل به دلیل کاهش نفوذپذیری سطح روستا و شیب بالای آن به سمت شهر.

آزمون فرضیات

آزمون فرضیه اول

بررسی وابستگی‌های فضایی و روابط شهر ملایر و روستای ازناو نشان داد که روستای ازناو و شهر ملایر دارای وابستگی‌ها و روابط متقابل بسیار و ناگسستگی با یکدیگر هستند. این روابط در گذشته نیز وجود داشته اما امروزه با

گذشت زمان و پیشرفت فناوری و افزایش نیازها از پیچیدگی خاصی برخوردار است. دسترسی آسان به واسطه مسافت کم بین شهر ملایر و روستای ازناو (حتی نزدیکتر از برخی محلات شهری به مرکز شهر)، افزایش ارتباط فیزیکی بین مرکز شهر و روستای ازناو در نتیجه گسترش و افزایش کیفیت شبکه راه‌ها و تنوع شغلی، ارتباط اقتصادی بین شهر ملایر و روستای ازناو شامل انواع بازارها، جریان مواد اولیه و کالا، جریان سرمایه، ارتباط تولیدی چه کشاورزی روستایی و چه صنایع و خدمات شهری از عوامل بسیار مهم در افزایش وابستگی‌های فضایی و روابط متقابل این شهر و روستا است.

همان طور که بیان شد تبدیل روستای ازناو به مرکزی مهاجرپذیر از شهر ملایر و روستاهای اطراف به دلایلی چون قیمت مسکن و اجاره بهای نسبتاً پایین‌تر، نزدیکی به شهر ملایر و... و افزایش آمد و شد بین این شهر و روستا با افزایش تحرکات جمعیتی، نقش زیادی در پیوستگی و الحاق روستای ازناو به شهر ملایر داشته است. افزایش وابستگی‌های تکنولوژیک بین شهر ملایر و روستای ازناو و بالا رفتن تعاملات اجتماعی به دنبال سهولت در برقراری ارتباطات خویشاوندی، مذهبی و روابط متقابل اجتماعی باعث فاصله کم شهرنشینان با اهالی روستای ازناو شده است.

وابستگی زیاد روستای ازناو به شهر ملایر در زمینه توزیع خدمات از جریان انرژی گرفته تا شبکه مالی و وام، ارتباط آموزشی و تعلیماتی، سیستم توزیع خدمات درمانی و سیستم‌های حمل‌ونقل و... و همچنین اشتغال بخشی از روستاییان در شهر، علاوه بر روابط مختلف اداری و سیاسی بین این شهر و روستا نشان دهنده پیوند ناگسستنی و وابستگی‌های فضایی و روابط متقابل بین آن‌ها است.

آنچه مشخص شده، اینکه شهر ملایر و روستای ازناو دارای وابستگی‌ها و روابط متقابل بیشتر و قویتری نسبت به سایر روستاهای پیرامونی خود چون نامیله، حرم آباد و حاجی آباد است. چرا که علاوه بر وابستگی‌ها و روابط ذکر شده در بالا، شهر ملایر با احداث مجتمع و واحدهای مسکونی نیروگاه خنداب و بیمارستان امام حسین علیه السلام در فاصله کمتر از یک کیلومتری روستا و جایگاه سوخت، دانشگاه خوارزمی، دانشگاه آزاد اسلامی، دانشگاه عمران و معماری و هنرستان فنی و حرفه‌ای در فاصله بسیار کم از روستای ازناو و در مقابل با ساخت دو تالار و رستوران دربند و بهارستان ازناو که بیشتر به شهر ملایر خدمات رسانی می‌کنند و احداث خوابگاه دانشجویی پسرانه آریا و چندین واحد صنعتی، تجاری، تعمیرگاهی خدمات دهنده به شهر و روستا، در الحاق روستای ازناو به شهر ملایر تأثیر بسزایی داشته است. بنابراین وابستگی‌های فضایی و روابط بین شهر ملایر و روستای ازناو از جمله عوامل تأثیرگذار بر الحاق روستای ازناو به شهر ملایر است.

آزمون فرضیه دوم

با توجه به آسیب‌شناسی ناشی از الحاق روستای ازناو به شهر ملایر به بررسی فرضیه دوم پرداخته می‌شود. به‌طور کلی الحاق روستای ازناو به شهر ملایر مسائلی را در ابعاد کالبدی و فیزیکی، اقتصادی، اجتماعی و زیست محیطی به دنبال دارد که برای ممانعت از آن‌ها نیاز به راهکارها و برنامه‌ریزی‌های مناسب می‌باشد. از جمله مسائل بسیار مهم کالبدی و فیزیکی که در الحاق روستای ازناو به شهر ملایر بروز می‌کند، پیوستن روستای ازناو با بافت روستایی و به‌صورت یک بافت مسئله دار و نامتوازن شهری است که اصلاح آن نیازمند برنامه‌ریزی‌ها،

صرف هزینه‌ها و وقت زیادی است. این امر بر بهسازی و نوسازی بافت فرسوده ملایر که بر اساس گفته کارشناسان شهرداری ملایر بیش از ۱۷۰ هکتار می‌باشد (۱۷۰ هکتار آن در قالب مصوب)، بی‌تأثیر نخواهد بود چرا که بخشی از بودجه و تمرکز شهرداری ملایر به این قسمت معطوف خواهد شد و از آنجا که زمینهای اطراف آن قیمت نسبتاً پایبتری دارند و نیاز به آواربرداری و تخریب نیز ندارند توجه ساخت و ساز را در این قسمت از شهر به خود جلب می‌نماید که غفلت زدگی از بهسازی و نوسازی بافت فرسوده شهری را به دنبال دارد. بنابراین اقدامات برای بهسازی و نوسازی در محلاتی چون ۱۶ متری شمس آباد (بلوار تاجوک)، محلات گازطاهری، طالقانی و جعفرآباد و امامزاده عبدالله و تکیه ابالفضل ملایر و امثال آن بی‌شک از نظر مسئولین و فعالان ساخت و ساز در شهر به تأخیر خواهد افتاد. از سوی دیگر ممکن است که ادامه برخی از طرح‌های شهری را نیز با تأخیر مواجه سازد. مثل تعریض خیابانهای مصطفی خمینی و شهدای ملایر. بنابراین الحاق روستای ازناو به شهر ملایر از نظر کالبدی و فیزیکی شهر را دچار مشکلات متعددی می‌کند.

در زمینه اقتصادی نیز با الحاق روستای ازناو به شهر ملایر رشد فیزیکی شهر به سمت این روستا صورت می‌گیرد که باعث تغییر کاربری زمینهای کشاورزی به دیگر کاربری‌ها خواهد شد. بر اساس تحقیق صورت گرفته با تغییر کاربری‌های سود جویانه از کشاورزی به غیر کشاورزی سالانه بیش از ۱۰ میلیارد تومان تولیدات کشاورزی و دامی تحت تأثیر منفی قرار می‌گیرد که بر اقتصاد شهر و کشور نیز تأثیرگذار می‌باشد. علاوه بر این مشکلات اقتصادی می‌توان به افزایش تعداد بیکاران روستایی که در فعالیت کشاورزی و دامداری مشغول به کار بوده‌اند اشاره کرد. بیکارانی که اکثراً از کارگران غیر ماهر هستند به جمعیت بیکار شهر افزوده می‌شوند. البته برخی از کارخانه‌های شهر که وابسته به محصولات کشاورزی هستند و تولید محصول انگور به‌عنوان محصول شناخته شده شهر که از جایگاه خاصی برخوردار است، تحت تأثیر منفی این الحاق قرار می‌گیرد. پس الحاق روستای ازناو به شهر ملایر با بازتاب‌های منفی اقتصادی برای شهر ایجاد مشکل خواهد کرد.

بر اساس پژوهش انجام شده از نظر اجتماعی الحاق روستای ازناو به شهر ملایر با بازتاب‌های منفی همراه است. طبق بیانات مسئولان (دهیاری روستا و شهرداری ملایر) و حتی ساکنین روستا (طی مطالعات میدانی و مصاحبه با ریش سفیدان) اکثر ساکنین روستا فاقد شهرگرایی و رعایت شیوه زندگی شهری هستند. از سویی وجود فقر در بین ساکنین روستا (انتخاب محل سکونت به دلیل ارزانی قیمت و اجاره بهای مسکن)، مشکل اعتیاد، نارضایتی از مسئولین و اختلاف بین ترکیب سنی و جنسی روستای ازناو و شهر ملایر مشکلات و مسائل مختلفی را به شهر منتقل کرده و یکپارچگی فضایی شهر را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

از مسائل بسیار مهم زیست محیطی که در الحاق روستای ازناو به شهر ملایر به وجود می‌آید از بین رفتن هکتارها زمین کشاورزی است. از بین رفتن زمین‌های کشاورزی، حیات گیاهی و جانوری را نیز به مخاطره می‌اندازد. از بین رفتن گیاهان و درختان باعث کاهش تولید اکسیژن و لطافت هوا در شهر و پیرامون می‌شود که افزایش آلودگی هوا را به دنبال دارد. علاوه بر آن با کاهش پوشش گیاهی و افزایش خیابانها، کوچه‌ها و معابر با پوششهای آسفالت و سنگفرش و... خطر وقوع سیل را در شهر ملایر افزایش می‌دهد. این امر با کاهش میزان جذب آبهای ناشی از

بارندگی بر ذخیره سازی سفره آبهای زیرزمینی تأثیری منفی بر جای می‌گذارد. در نتیجه این الحاق، بروز مشکلات و مسائل زیست محیطی مختلفی را در پی دارد.

روستای ازناو دارای مشکلات و مسائل بسیاری است که با الحاق به شهر ملایر، به معضلات شهر تبدیل می‌شود و برخی دیگر از مشکلات نیز با الحاق به شهر و در نتیجه تغییرات پدید خواهد آمد. بنابراین بازتاب‌های کالبدی - فضایی الحاق روستای ازناو به شهر ملایر در ایجاد مشکلات و مسائل شهری تأثیرگذار بوده و تأثیرات منفی مختلفی در پی دارد و همچنین مشکلات و مسائل متعددی برای شهر ایجاد می‌کند.

نتیجه‌گیری

طبق پژوهش صورت گرفته مشخص شد که پدیده خزش شهری (تحت تأثیر تصمیمات دولتی و سازمانی)، افزایش وابستگی‌ها و روابط شهر و روستا، فاصله کم بین شهر و روستاهای پیرامونی از عوامل مؤثر در الحاق روستاهای پیرامونی به شهرها هستند. از طرفی الحاق روستاهای پیرامونی به شهرها بازتاب‌های کالبدی - فضایی مختلفی به همراه دارد که علاوه بر وجود پتانسیلهای مختلف، آسیب‌هایی را برای شهر و روستا به دنبال دارد. بنابراین ارزیابی و برنامه‌ریزی مناسب در این باره بسیار مهم می‌باشد.

همان‌طور که قبلاً ذکر شد فاصله اولین ساختمانهای روستای ازناو با شهر ملایر بسیار کم بوده و براساس مطالعات نگارنده حدود ۲۰۰ متر می‌باشد. همچنین با وجود کاربری‌های خدمات دهنده به شهر مثل تالار دربند و بهارستان در روستا و همچنین احداث مجتمع مسکونی نیروگاه خنداب و ایجاد بیمارستان، دانشگاه و جایگاه سوخت در نزدیکی این روستا فاصله آن با شهر کاهش یافته و فاصله آن با مرکز شهر و برخی از خدمات شهری، نسبت به بعضی از محلات شهر ملایر کمتر است. (دسترسی و ارتباط آسان) بنابراین الحاق روستای ازناو به شهر ملایر اجتناب ناپذیر است. پس باید جهت جلوگیری از خسارات و ایجاد مشکلات و مسائل مختلف برای شهر و روستای مورد نظر و جلوگیری از ادامه گسترش شهر ملایر در زمینهای پیرامون خود به ارائه راهکارهایی در این زمینه پرداخت. از طرفی بی‌توجهی به این مسئله و باقی ماندن روستای مورد نظر در این وضعیت، می‌تواند این روستا را به بافتی حاشیه‌ای و پر مسئله برای شهر ملایر تبدیل کند. آنچه از اهمیت بسیار بالایی برخوردار است حمایت و حفاظت اصولی از زمینهای کشاورزی است چرا که علاوه بر تولیدات محصولات کشاورزی و تأثیرات بد زیست محیطی آن، در اقتصاد و اشتغال شهر تأثیرات منفی به همراه دارد (برخی از صنایع و کارخانه‌های شهر مثل کارخانه‌های کشمش و سبزه به محصولات روستایی وابسته‌اند) در نتیجه راهکارهایی جهت ممانعت از بازتاب‌های منفی این الحاق (که قبلاً ذکر شد) و پیشروی غیر ضروری شهر در پیرامون خود بیان می‌گردد:

راهکارها

۱- تبدیل روستای ازناو به یک منطقه جدید از شهر با برنامه‌ریزی دقیق برای رفع مسائل و مشکلات موجود و کاهش اختلاف با شهر (در نظر گرفتن قسمتی از اعتبارات دولتی (ملی) به اجرای سریع برنامه‌ها در روستاهای الحاقی کمک خواهد کرد).

- ۲- از آنجایی که الحاق روستای ازناو به شهر ملایر مشکلات و مسائل کالبدی متعددی در پی دارد، بنابراین پیشنهاد می‌شود که با تدوین برنامه‌های مناسب و برنامه‌ریزی کالبدی ضمن مشخص کردن حدود ساخت و ساز آینده شهر، از ساخت و سازهای غیر اصولی و نامنظم ممانعت شود.
- ۳- ممنوعیت و ایجاد قوانین سخت گیرانه ساخت و ساز در اراضی کشاورزی، محافظت از این اراضی که مانع سوء استفاده برخی سودجویان از تغییر کاربری‌ها، از بین رفتن اشتغال در بخش کشاورزی، افزایش خطرات سیل و کاهش تولید اکسیژن در شهر می‌شود.
- ۴- واگذاری بخشی از وظایف شهر به روستای الحاقی، در برآورده ساختن نیازهای روستاهای اطراف. (تمرکز زدایی از مرکز شهر و کاهش ترافیک)
- ۵- اجرای برنامه‌های آموزشی جهت فرهنگ سازی و شهرگرایی ساکنان روستای الحاقی به شهر.
- ۶- اختصاص تسهیلات و تشویق بهسازی و نوسازی بافت‌های فرسوده شهر برای رفع مشکلات شهر، استفاده بهتر از زمینهای شهری و ممانعت از پیشروی بیشتر شهر در زمینهای پیراشهری. (افزایش تعداد طبقات ساختمانی در ساخت و سازهای جدید شهر ملایر نسبت به نیازهای آینده. تشویق به ساخت و سازهای مورد نیاز آینده شهر در زمینهای بایر و بناهای تخریبی شهر. آماده سازی زمینهای نامرغوب شهری (شمال شهر) جهت قسمتی از ساخت و سازهای آتی شهر).

References

- Antrop, M.(2000), *Changing patterns in the urbanized country side of western Europe*, in: *Landscape Economy Journal*, vol 15, No 3, pp.257-270.
- Architectural consulting Engineers Zista. (2005). *Malayer city comprehensive plan*, the Department of housing and urban development. [In Persian]
- Bahrini, sayed Hussein (1996), *analysis of urban spaces*, Tehran university press [In Persian]
- Consulting Engineers and dynamic strategic plan. (2008). *Guide plan province* [In Persian]
- Consulting engineers builders index (2012). *Detailed design of Malayer, the municipal Malayer*. [In Persian]
- Department of agriculture city of Malayer (2015), *the cultivation and yield of agricultural land Aznav village, outskirts of the city of agriculture service center*. [In Persian]
- Department of Health city of Malayer (2015) *the demographic of the year 1393 Malayer city* [In Persian]
- Doygun, H. (2005), *Urban development in Adana, Tourkey, and its environmental consequences*, in: *International Journal of Environmental studies*, Routledge, Vol 62, No.4.
- Earth.google.com/kmlpreview/#mapttype=satellite&roads=1&borders=1&terrain=1&buildings=
- Hall, peter and fayfer, oulerikh (2009). *Century urban future 21* (Translation by Islamic and SafeiNahid), The Iranian society of consulting Engoneers.
- Hara, Y., Takeuchi, K. and Okubo, S. (2005), *Urbanization Linked with PastAgriculturalLanduse Patterns in the UrbanFringe of a Deltaic Asian Mega-city: a Case Study inBangkok*, in: *Landscape and Urban Planning*, N. 73, pp: 16-28
- Home Health Aznav village Malayer. (2015). *The first quarter of the year 2015*. [In Persian]
- Meshkini, Abolfazl and Mohammad Nejad, Hafez and Parhiz, Faryad. (2013), *Fran gray patterns in urban planning*. OmidEnghlab press [In Persian]
- Municipal Malayer. (2014-15). *Computer files and classes of Malayer building quality maps*. (pdf) [In Persian]
- Municipal Malayer (2015), *Interview with Article 5 of Commission expert responsible for detailed design and mapping, city, 2015*[In Persian]
- Nazariyan, Asqar. (2008). *Urban Geography Iran*. Payam Noor university press [In Persian].

- Paplyyazdi, Mohammad and HossienRajabisanajrdy. (2013). View of the city and peripheral .samt press. [In Persian]
- Rahmani. Bijan. (2014). Curriculum booklet theories and approaches and experiences of Malayer [In Persian]
- RM Aznav Village (2015). Interviewing the RM of research, construction and the problems of the village[In Persian]
- Rondinelli, Dennis A.(1985).*Applied Methods of Regional Analysis*; west view press.
- Saeedi, Abas and RahmaniFazli, Abdolreza and Ahmadi. Manizheh (spring2014).Appending of rural settlemet around the Zanzan city (Case study village sayan and Gavazing).Journal of Housing and Rural Environmental. No. 145, [In Persian]
- Statistical Center of Iran, Statistical Yearbook of Hamedan province. (2011). [In Persian]
- Shakoei, Hossien. (2012). New perspectives in urban geography.Samt press. [In Persian]
- Shakoei, Hossien.(2001). Urban Geography.University of PayamNoor.Sixth edition. [In Persian]
- Shamaei, Ali and pur Ahmad, Ahmad (2013).Urban Rehabilitation and Renovation AGographicPerspective.University of Tehran Press. [In Persian]
- Shieh, Esmaeil. (2010). Introduction to urban planning, university of science and Technology. [In Persian]
- Tacoli, C. (2004), *Rural-urban Linkages andPro- Poor Agricultural Growth; An Overview*, Helsinki workshop 18-17 June.
- Taghvi rad. Mohamud Reza. (2011), Malayerrecord.Bostan Quran press [In Persian]
- Taleb, Mahdi(1995), Design for Rural management, journal of Geographical Research, serial number 39. P15 (In Persian)